

Kansalliskielilautakunta 30.10.2024 § 34

§ 34

Lausunnon antaminen aluehallitukselle vuoden 2025 talousarviosta ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmasta

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Rajahalme Ville
Virtanen Toni

Päätösehdotus

Palvelulinjajohtaja, Sote-palvelutuotanto, ruotsinkieliset palvelut Öberg Benita

Kansalliskielilautakunta päättää

1. antaa lausuntonsa aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaksi ja
2. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Käsittely

Tämä asia käsiteltiin puheenjohtajan selostuksesta.

Pöydälle tuotiin uusi liite: ” Kansalliskielilautakunnan lausunto ehdotuksesta talousarvioksi vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2025–2027.

Jäsen Backman oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 19.27–19.31.

Päätös

Kansalliskielilautakunta

1. hyväksyi puheenjohtajan päätösehdotuksen yksimielisesti ja
2. päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Selostus

Aluevaltuusto päätti 1.10.2024 § 47 hallintosäännön tarkistuksista, jossa kansalliskielilautakunnan tehtäviin lisättiin, että sen tehtävänä on jatkossa lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi ja seurata oman tehtäväalueensa osalta talousarvion toteutumista. Kansalliskielilautakunnan on kuitenkin tarkoituksenmukaista lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi jo nyt, vaikka hallintosäännön tarkistukset kansalliskielilautakunnan tehtävissä tulevat voimaan aluevaltuuston päätöksen mukaisesti vasta 1.12.2024. Lausunto laaditaan erityisesti lautakunnan strategisten vastuualueiden näkökulmasta.

Kansalliskielilautakunnan strategisena vastuualueena on muun muassa selvittää, arvioida ja määritellä hyvinvointialueen vähemmistökielellä tarjottavien palvelujen tarvetta sekä seurata näiden palvelujen saatavuutta ja laatua ja tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella.

Talousarvion ja -suunnitelman taustaa

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Lisäksi hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee olla katettuna taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä. Siten taloussuunnitelman 2025–2027 tulee olla tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään suunnitelmavuoden 2026 loppuun mennessä, siten että vuosina 2023–2024 syntynyt alijäämä tulee tähän mennessä katettua.

Hyvinvointialueen taloussuunnitelman perustuu aluevaltuuston vahvistamaan hyvinvointialuestrategiaan ja palvelustrategiaan sekä pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Aluehallitus on kokouksessaan 10.6.2024 § 88 hyväksynyt suunnittelukehyksen, jossa on linjattu periaatteet hyvinvointialueen taloussuunnitelman 2025–2027 laadinnalle. Suunnittelukehyksen lisäksi talousarviovalmistelussa on huomioitu osavuositarkastuksen 1.1.-30.6.2024 tilinpäätösennuste sekä valtiovarainministeriön 23.9.2024 päivitetty vuoden 2025 rahoitusennuste.

Hyvinvointialuetalouden valtakunnalliset haasteet näyttävät nykyennusteiden mukaan jatkuvan kuluva vuosikymmenen puoliväin ylitse ja valtaosa hyvinvointialueista ei tule kattamaan alijäämiään vuoden 2026 loppuun mennessä. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on onnistunut vuonna 2024 poikkeuksellisen hyvin alijäämäkehityksen taittamisessa, mutta tuleva lähivuodet tulevat näyttämään niukkoina. Menojen kasvua tulee hidastaa perusrasta tuntuvasti, jotta riittävä tulos saavutetaan alijäämien kattamiseksi. Vuodesta 2025 alkaen tulos kääntyy positiiviseksi ja vuoden 2026 jälkeen hyvinvointialueen taloudellinen tilanne tulee nykyennusteen mukaan helpottamaan. Tällöin myös perusran mukainen eli palvelutarpeen kasvusta ja inflaatiosta johtuvan menojen kasvu käyttötaloudessa mahdollistuu.

Hyvinvointialueen talouden tilanteen perusteella talousarvio sisältää merkittäviä sopeutustoimia. Sopeuttaminen perustuu palvelustrategian tavoitteistoon. Lähivuosien talouden sopeutusten rinnalla oleellista on panostaa palveluiden tärkeisiin rakennemuutoksiin ja perustason vahvistamiseen, millä varmistetaan vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut pidemmällä aikavälillä. Näiden teemojen ympäriltä on tunnistettu tulevien vuosien kärkihankkeet, joiden toimeenpanoon on varauduttu talousarviossa määräraharavauksin mm. avosairaanhoidon ja digipalveluihin.

Talousarvion ja -suunnitelman käsittely hyvinvointialueella

Vaikuttamistoimielimet, palvelut ja resurssit -lautakunta, tulevaisuus- ja kehittämislautakunta, valmius- ja turvallisuuslautakunta sekä kansalliskielilautakunta lausuvat talousarvioesityksestä lautakuntien strategisten vastuualueiden näkökulmasta kokouksissaan 29.-31.10.2024.

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunta käynnistää taloussuunnitteluneuvottelut 4.11.2024. Neuvotteluita jatketaan 7.11.2024 ja 8.11.2024.

Neuvotteluiden perusteella hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitykseen tehdään tarvittaessa täsmennykset, jonka jälkeen aluehallituksen on määrä käsitellä talousarvio ja -suunnitelma kokouksessaan 25.11.2024.

Aluehallitus antaa esityksensä siten, että aluevaltuusto päättää talousarviosta ja -suunnitelmasta 10.12.2024.

Liitteet

- 1 Kansalliskielilautakunnan lausunto vuoden 2025 talousarviosta ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmasta

Oheismateriaali

- Hyvinvointialuejohtajan esitys talousarvioksi vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2025-2027
- Lausuntopyyntö vuoden 2025 talousarviosta ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmasta sekä vuosein 2026-2029 investointisuunnitelmasta kansalliskielilautakunnalle

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria